

Bedre for barn ved konflikter

Kravene til dommere og sakkyndige bør heves for å redusere faren for psykiske problemer hos alle barn som opplever slike saker.

Kronikk

Tor Langbach direktør, Domstoladministrasjonen , **Anne Lindboe** barneombud

Publisert: 22.feb. 2013 12:46 Oppdatert: 25.feb. 2013 09:46

Hvert år opplever tusenvis av barn at foreldrene går fra hverandre. Antall saker har steget sterkt de siste årene. Og barneombudet får mange henvendelser fra barn som lever i konfliktfylte samlivsbrudd. Dette er svært alvorlig for barna det gjelder, og mange utvikler psykiske problemer på lik linje med barn utsatt for vold og overgrep. Barneombudet får også henvendelser fra barn som ikke opplever at de er blitt hørt eller trodd i forbindelse med barnefordelingssaken, og som ender med å bo hos en forelder som utsetter dem for alvorlig omsorgssvikt. En felles bekymring for disse barna har ført til flere møter mellom Barneombudet og Domstoladministrasjonen. Vi er enige om en rekke forhold som kan føre til en bedre behandling av disse sakene.

Kvalitetssikring av de sakkyndige

Etter vår mening er det nødvendig å gå gjennom ordningen i barne- og familiesaker. Mye tyder på at det ikke nødvendigvis blir

oppnevnt sakkyndige etter en konkret vurdering av hva slags spisskompetanse som trengs i den aktuelle saken. Hvis saken reiser særlige utfordringer, for eksempel overgrep, rus eller psykiatri er det ikke tilstrekkelig at den sakkyndige har generell psykologisk kompetanse.

Det er rettens ansvar å finne frem til sakkyndige med rett kompetanse. Samtidig kan retten ha lite kunnskap om hvor spisskompetansen finnes i fagmiljøet, og det kan virke som om retten sjelden går til andre fagmiljøer enn det psykologiske. Det finnes heller ikke, i motsetning til i rettspsykiatrien, noen sentral instans å rådføre seg med om valget av sakkyndige.

Gode grunner taler for å heve kompetansen hos de sakkyndige. Det bør komme tydelig frem hvordan det sakkyndige arbeidet bør gjennomføres, og det bør gis klare retningslinjer for hvordan en sakkyndig erklæring skal utformes. Kanskje bør det stilles formelle krav til den som skal opptre som sakkyndig. Etter vårt syn bør sakkyndige tilhøre et akademisk miljø, eller drive klinisk praksis. Vedkommende bør også ha tilstrekkelig kunnskap om å kommunisere med barn og ha fått praktisk trening i anerkjent samtalemetodikk tilpasset denne typen samtaler.

Trenger kvalitetskontroll

Vi mener det også bør innføres en ekstern kvalitetskontroll med erklæringer fra sakkyndige. Den rettsmedisinske kommisjon har i mange år gjennomført en slik kontroll av rettsmedisinske erklæringer. Når domstolene behandler en sak etter barnevernloven, kan sakkyndighetsbevis bare legges til grunn av retten om det har vært vurdert av Barnesakkyndig kommisjon. Det er vel så god grunn til en slik vurdering også av erklæringer i barnelovsaker.

”Når 80 prosent av rettssakene forliktes i retten, er potensialet stort for å finne frem til løsninger på et tidligere stadium

Domstolene behandler ca. 2700 barnelovsaker hvert år. Fra 2009 til 2011 har antallet saker etter barneloven økt med 22 prosent, og de utgjør nå 17 prosent av alle tvistesakene i domstolene. Det er et behov for å se på forbedringsmuligheter ved domstolenes håndtering av disse sakene. Det er viktig at dommere som skal behandle saker etter barneloven har god kompetanse på relevante temaer, interesse for fagfeltet og at prosessen er lagt opp på barnets premisser. Domstolene bør være store nok til å kunne opparbeide seg den nødvendige kompetansen, drive fagutvikling og helst ha en dommer som er spesielt ansvarlig for barnelovfeltet. Det er viktig at dommere har tilstrekkelig kompetanse til å kunne reflektere selvstendig over sakkyndigutredningen.

Styrking av familievernnet

Saker etter barneloven skal først behandles ved meglings ved et familievernkontor. Den obligatoriske meglings utgjør bare én time, selv om man kan møte til ytterligere tre timer. De fleste foreldre blir enige om en avtale i løpet av meglings. I 2011 gikk 13 prosent av meglings sakene videre til retten. Bare 20 prosent av disse kommer deretter til doms, så også i domstolene løses de fleste sakene ved avtale mellom foreldrene.

Rammen for den obligatoriske meglings ved familievernkontorene bør utvides. Når 80 prosent av rettssakene forliktes i retten, er potensialet stort for å finne frem til løsninger på et tidligere stadium. Den obligatoriske meglings bør utvides til fire timer hvis en konflikt skal bringes inn for retten. Dette gjør det nødvendig å tilføre familievernkontorene ressurser. Når man ser hvilke beløp domstolene bruker på sakkyndige, ca. 70 millioner pr. år, bør det være mulig å finne midler til en slik styrking. Hvor begge foreldre anses som egnede omsorgspersoner, er det i barnets interesse at sakene løses tidlig, slik at de slipper å oppleve at konflikten eskalerer og trekker ut i tid.

Dommere bør sende flere saker tilbake til familievernkontorene, som bør kunne ta disse sakene raskt og sette inn erfarne og særlig egnede meglere. Dette krever god kontakt og samhandling mellom tingrettene og familievernkontorene, og mer ressurser til familievernkontorene.

Alvorlige saker direkte til domstolen

Saker hvor det er påstander om vold, overgrep eller omsorgssvikt er etter vår mening mindre egnet for meglings både hos familievernkontoret og i retten. Alvorlighetsgraden tilsier at de oftest bør gå direkte til domstolen.

Barn bør høres før det reises sak. Dette skjer altfor sjelden i dag. Retten har plikt til å snakke med barna, familievernkontorene har ikke plikt til å snakke med dem. At samtale med barna skjer allerede i forbindelse med den obligatoriske meglings, kan bidra til å dempe og forebygge konflikter. Barna bør derfor få tilbud om en egen time ved familievernkontoret. De som snakker med barna må ha trening i anerkjent samtalemetodikk.

Et galt resultat i disse sakene kan få fatale konsekvenser for de barna det gjelder. Derfor må det skje en utvikling både i domstolene og i familievernnet som sikrer at man finner frem til den løsningen som er best for hvert enkelt barn.

Eiendomsmegling på anbud

Inviter flere eiendomsめglere til å konkurrere om ditt oppdrag
tjenestetorget.no/eiendomsめglere

Bedrift til salgs

Stort utvalg og prospekt NÅ - Trygg handel hos oss
www.bedriftsborsen.no

Studér på nett hos Noroff!

Utdanning innen design, 3D, spill, film og IT. Studér sammen på nett!
www.noroff.no

Mest lest meninger

Den hviskende samfunnsskaperen

Norske folkebiblioteker kutter og kutter. Kommunestyrene er i ferd med å bygge ned landets viktigste kulturinstitusjoner.

En kulturinstitusjon har gått bort

Videobransjen har gitt opp. De renner ikke ned dørene hos kulturministeren og ber henne lage en lov som ivaretar videosjappa som møtested eller kulturinstitusjon.

Aftenposten meninger på Facebook

Liker 10 352

10,352 personer liker **Aftenposten meninger**.

Irene

Bent

Hilde

Hans

Hans

Trine

Rune

Per

Nina

Gro

Underholdningsguiden

Opptaket er i gang - Tid for liv - Søk nå!

Sagavoll Folkehøgskole

Mest kommentert siste døgn

20:48 [Hvor mange innbyggere tåler kloden? \(182\)](#)

21:21 [Nekter å stille gå-krav til pendlere \(155\)](#)

10:44 [Hestekjøtt i IKEAs kjøttboller \(74\)](#)

15:14 [- Folk får tåle to kilometer til stasjonen \(377\)](#)

12:43 [Den sovjetiske drømmen \(58\)](#)

10:08 [Over 65.000 kroner kvadratmeteren i Oslo sentrum \(37\)](#)